

Regional
Housing
Programme

RSP BILTEN

DECEMBER 2018.

Poruke predstavnika partnerskih zemalja

Semiha Borovac, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine

Do decembra 2018. godine u Bosni i Hercegovini završena je izgradnja 776 stambenih jedinica, dok je u toku obnova/izgradnja 781 stambene jedinice. U okviru Regionalnog stambenog programa krov nad glavom dobiće ukupno 3.192 korisničke porodice, odnosno više od 10.000 izbjeglica, raseljenih lica i povratnika u BiH.

Važno je takođe napomenuti i uspješno obezbeđivanje komplementarnih mjera za socio-ekonomsku održivost korisnika RSP-a u BiH koje sprovodi Catholic Relief Services (CRS) sredstvima obezbeđenim od Biroa Vlade SAD za stanovništvo, izbjeglice i migracije (PRM) i Vlade Švicarske, kojima su do kraja 2018. godine podržane 433 korisničke porodice RSP-a, dok su obezbeđena sredstva za podršku dodatnih 96 porodica u 2019. godini. Kroz komplementarne mjere održivosti nastavljamo da radimo na jačanju kapaciteta lokalnih zajednica koje imaju ključnu ulogu u poboljšanju socio-ekonomske infrastrukture, stvaranju uslova za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu i zdravstvenu zaštitu korisnika RSP-a.

Osim obezbeđenja adekvatnih stambenih rješenja za korisnike, BiH će i dalje nastojati da poveća održivost i vidljivost RSP-a u BiH, kao i da nastavi jačanje uspješne saradnje sa ostalim partnerskim zemljama.

**Nikola Mažar, državni sekretar,
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje**

Iskoristio bih ovu priliku da istaknem da je tokom 2018. godine Republika Hrvatska uspješno nastavila sprovođenje projekata u okviru Regionalnog stambenog programa. Pet projekata je u potpunosti završeno, čime je korisnicima omogućena dodjela 93 stambene jedinice.

Imajući u vidu da je za svakog korisnika neophodno obezbijediti stambeno rješenje, Hrvatska je odlučna da tokom 2019. godine nastavi sprovođenje jednog projekta koji je u toku i tri nova koja je odobrila Skupština donatora RSP fonda. Unaprijed se radujemo i budućem nastavku naše plodne saradnje sa svim učesnicima uključenim u Regionalni stambeni program.

Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, Crna Gora

Tokom 2018. godine Crna Gora postigla je izvanredne rezultate u pogledu sprovođenja Regionalnog stambenog programa. Ove godine završili smo izgradnju 51 stambene jedinice uz prethodno završenih 120 stanova u kampu Konik, čime je stambeno zbrinuta 171 porodica i na taj način zatvoreno jedno od najvećih izbjegličkih naselja na Balkanu.

Posebno smo ponosni na završetak izgradnje Doma za starija lica u Pljevljima u kojem se obezbeđuje briga i smještaj za najugroženije starije stanovnike.

Izgradnja stanova u Beranama i kupovina stanova u Herceg Novom takođe predstavljaju aktivnosti sprovedene u okviru Regionalnog stambenog programa, a koje su sada ušle u završnu fazu.

Iskoristio bih ovu priliku da izrazim svoju zahvalnost donatorima, partnerskim institucijama i obuhvaćenim zemljama, kao i da pohvalim izuzetna postignuća tima RSP-a.

Vladimir Cucić, komesar za izbjeglice i migracije Republike Srbije

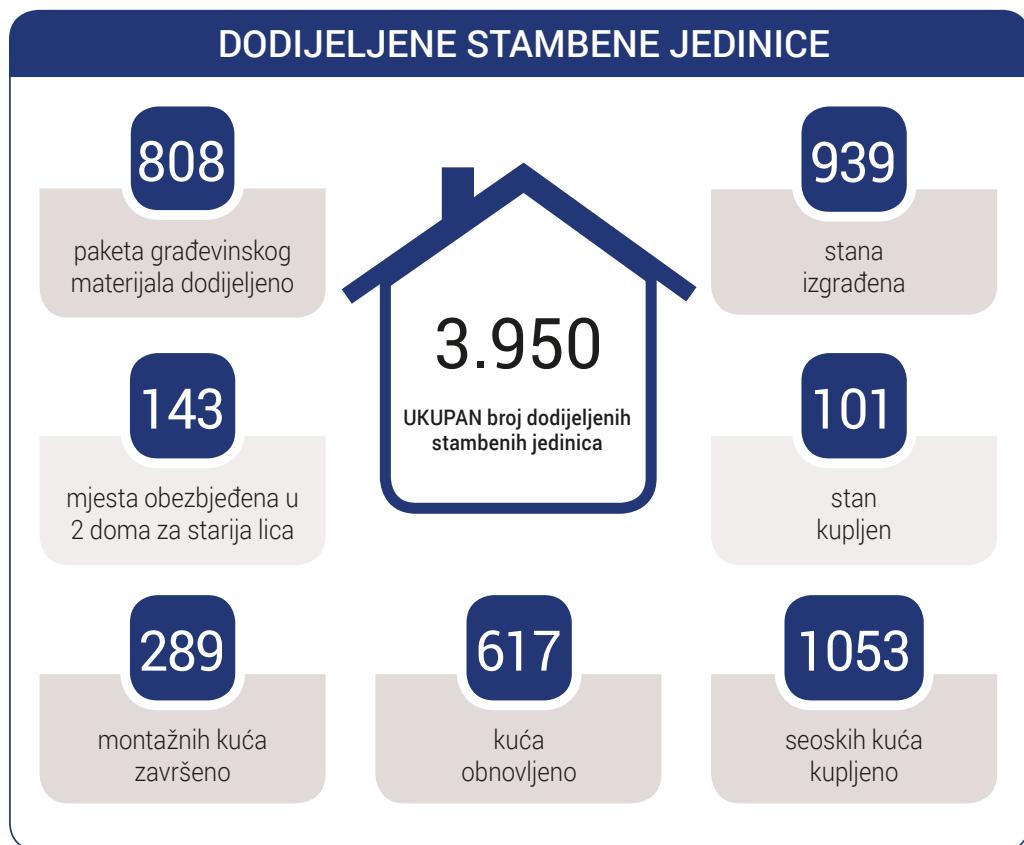
Sprovođenje Regionalnog stambenog programa u Republici Srbiji nastavljeno je snažnim tempom i tokom 2018. godine. Ovu godinu obilježio je zamah u izgradnji stanova, a da istovremeno nije prestajao napor da se i ostala stambena rješenja isporučuju nesmanjenim tempom. U martu mjesecu useljeno je 235 porodica u stambeni kompleks u Ovči, otvorili smo velika gradilišta stanova u Novom Sadu i Staroj Pazovi, i uz još mnoga gradilišta otvorena ove i prošle godine, očekujemo značajan broj završenih stambenih jedinica u narednoj godini.

Komesarijat za izbjeglice i migracije Republike Srbije ostaje izuzetno posvećen sprovođenju ovog projekta veoma značajnog za mnogobrojne korisničke porodice u našoj zemlji.

Ključni događaji u 2018. godini

Na kraju 2018. godine, u četiri partnerske zemlje ukupno će biti dodijeljeno 3.950 stambenih jedinica:

Status sprovodenja projekata – decembar 2018.

Broj odobrenih projekata	31
Procijenjena ukupna vrijednost odobrenih projekata	277 miliona eura
Ukupan iznos odobrenih bespovratnih sredstava	230 miliona eura
Ukupan nacionalni doprinos	47 miliona eura
Broj domaćinstava u okviru projekata	11.300
Broj korisnika u okviru projekata	34.000
Ukupan isplaćeni iznos	120 miliona eura
Dodijeljeno stambenih jedinica	3.950

Najvažnija postignuća

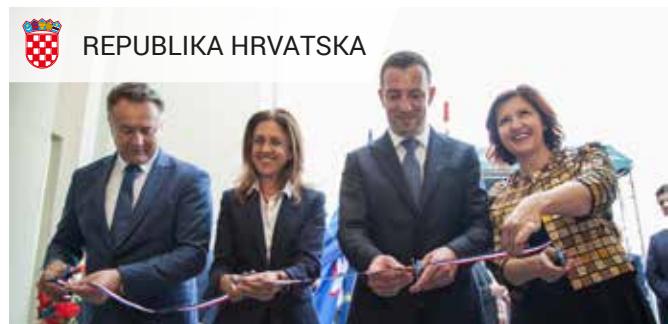
 BOSNA I HERCEGOVINA

Tokom 2018. godine Bosna i Hercegovina ostvarila je dobar napredak u sprovođenju četiri tekuća pod-projekta. U okviru pod-projekata BiH1 i BiH2 korisnicima je dodijeljeno 176 kuća, dok je u okviru pod-projekta BiH3 izgradeno i useljeno pet višestambenih zgrada u sljedećim opštinama/gradovima: Bosanski Petrovac (20 stanova), Ilidža (18 stanova), Prijedor (50 stanova), Zenica (62 stana) i Olovno (16 stanova). Ovih 166 stanova koristiće se po modelu socijalnog neprofitnog stanovanja. Pored toga, u sklopu pod-projekta BiH4 započeti su radovi na izgradnji 435 porodičnih kuća.

U junu 2018. godine Skupština donatora odobrila je najnoviji pod-projekat BiH6 (235 kuća i 380 stanova). Pored toga, dogovoreno je da se uštide ostvarene na pod-projektu BiH2 iskoriste za finansiranje nedostajuće infrastrukture za kuće izgrađene/obnovljene u okviru pod-projekata BiH1, BiH2 i BiH4, kao i za projektovanje kuća i zgrada čija je izgradnja predviđena u sklopu pod-projekta BiH6. Do kraja 2018. godine u BiH je završena izgradnja ukupno 776 stambenih jedinica. Trenutno se radi na 1.172 stambene jedinice u 83 opštine, od čega je dvije trećine u fazi izvođenja građevinskih radova.

Kroz komplementarne mjere za socio-ekonomsku pomoć, do kraja 2018. godine podržane su ukupno 433 korisničke porodice, dok su Vlada SAD, Vlada Švicarske, CEB i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice obezbijedili sredstva za nastavak pružanja podrške održivosti korisnika RSP-a u 2019. godini.

Do prve polovine 2021. godine, u okviru RSP-a u Bosni i Hercegovini biće dodijeljene 3.192 stambene jedinice u korist oko 10.000 izbjeglica, raseljenih lica i povratnika.

 REPUBLIKA HRVATSKA

Završetak nekoliko projekata RSP-a u Hrvatskoj obilježio je 2018. godinu: projekti HR2, HR3, HR4 i HR5 ušli su u završnu fazu, što znači da su prije konačnog završetka projekata preostali još samo verifikacija troškova i završni izvještaji. Projekat HR6 „Obnova/izgradnja 62 porodične kuće“ trenutno je u toku i biće završen 2019. godine. Ukupna vrijednost ovih šest projekata iznosi približno 19 miliona eura, od čega se 14 miliona eura finansira kroz RSP, a 5 miliona eura kroz nacionalni doprinos.

U Hrvatskoj se tokom 2018. godine ukupno 93 korisnika RSP-a uselilo u nove domove; 48 korisnika uselilo se u dom za starija lica u Glini (HR3), 4 porodice svoje nove stanove dobile su u okviru projekta HR4, 21 porodica uselila se u novoizgrađenu zgradu u Benkovcu (HR5), a u okviru projekta HR6 izgrađeno/obnovljeno je 20 porodičnih kuća.

Uprkos tome što je već značajan dio posla završen, potrebe stambenog zbrinjavanja u Hrvatskoj su i dalje prilično velike. Zbog toga je Skupština donatora fonda RSP-a u junu 2018. godine odobrila tri nova projekta za Hrvatsku: HR7 – „Izgradnja stambene zgrade za 21 porodicu u Vukovaru“; HR8 – „Obnova, rekonstrukcija ili izgradnja 25 porodičnih kuća“; i HR9 – „Kupovina 38 stanova“, čime će za još 84 porodice biti obezbjedena nova stambena rješenja. Ukupna vrijednost ovih novih projekata iznosi oko 3,9 miliona eura, od čega će 2,7 miliona eura biti finansirano iz RSP fond-a, a 1,2 miliona eura će biti obezbjeđeno preko nacionalnog doprinosa.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekat HR7 potpisani je u novembru 2018. godine, dok će za preostala dva projekta ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava biti potpisani tokom 2019. godine.

Do završetka RSP-a sredinom 2021. godine, u okviru RSP-a u Hrvatskoj će ukupno 412 stambenih rješenja biti dodijeljeno u korist 1.000 izbjeglica, raseljenih lica i povratnika.

 CRNA GORA

Tokom 2018. godine u Crnoj Gori uspješno su završeni radovi na izgradnji 51 stambene jedinice, uz prethodno izgrađenih 120 stanova u podgoričkom kampu Konik. Ove zgrade sada obezbeđuju domove za 171 najugroženiju porodicu nakon gotovo 20 godina boravka u šatorima i kontejnerima.

Građevinski radovi na domu za starija/lica sa invaliditetom u Pljevljima privедeni su kraju u aprilu 2018. godine, čime je obezbijeden smještaj za svih 68 stanara.

U opštini Berane završena je izgradnja 94 stana za 271 osobu, u koje je predviđeno da se korisnici usele u januaru 2019. godine.

U Crnoj Gori su tokom 2018. godine takođe započete i preliminarne aktivnosti na dva projekta: kupovina 36 stanova u opštini Herceg Novi i izgradnja 50 pojedinačnih kuća u različitim opštinama, čime će se obezbijediti stambena rješenja za blizu 400 korisnika RSP-a.

 REPUBLIKA SRBIJA

Tokom 2018. godine kroz Regionalni stambeni program u Srbiji dodijeljeni su ključevi prvih izgrađenih stambenih jedinica. Useljeno je ukupno 235 korisničkih porodica u stanove u beogradskom naselju Ovča, 40 porodica dobilo je ključeve u Sremskoj Mitrovici, a 15 izbjegličkih porodica useljeno je i u Arilju.

Trenutno je u toku intenzivna izgradnja 270 stanova u zemunskom naselju Kamendin, čije useljenje se očekuje do ljeta 2019. godine. Otvorena su velika gradilišta u Novom Sadu, Staroj Pazovi i Nišu, a gradi se na još skoro 30 gradilišta širom Srbije.

Istovremeno, Srbiji su odobrena nova donatorska sredstva kroz nove projekte, a pored toga trenutno je u toku i izbor budućih korisnika.

Upoznajte korisnike Regionalnog stambenog programa

BOSNA I HERCEGOVINA

PORODICA ŠEHIĆ, ZENICA

Suad Šehić je zajedno sa svojom suprugom Halidom, sestrom Šidom i dve čerke, Eminom i Jasminom, korisnik stana u stambenoj zgradbi nedavno izgrađenoj u gradu Zenici (u okviru pod-projekta BiH3 Regionalnog stambenog programa).

Suad je prognanik iz Srebrenice koji je 1995. godine prebjegao u Zenicu nakon višednevnog pješačenja kroz šumu. Njegova supruga Halida je takođe uspjela da iz Srebrenice prebjegne konvojem. Njih dvoje su se ponovo našli u Zenici i nastavili svoj život kao izbjeglice.

Prema Suadovim riječima, najprije su živjeli u predgrađu Zenice u neuslovnoj kući u kojoj su proveli sedam godina. U međuvremenu su dobili dvoje dece, a 2002. godine opština ih je smjestila u izbjeglički kolektivni centar nadomak Zenice. U kolektivnom centru su živjeli u drvenim barakama dijeleći prostorije sa drugim izbjeglicama i socijalno ugroženim porodicama u veoma teškim uslovima. Kako kažu, njihovi stambeni uslovi u to vrijeme ne mogu se uporediti sa novim smještajem koji im je obezbjeđen zahvaljujući Regionalnom stambenom programu.

Suad zarađuje za život povremeno radeći teške fizičke poslove, što nije dovoljno za minimalne životne potrebe njegove porodice. Suad i Halida kažu da nemaju stalno zaposlenje, pa su prijavljeni na biro za zapošljavanje u Zenici. Starija čerka Emina je završila srednju školu i u potrazi je za poslom, dok je mlađa čerka, Jasmina još uvijek učenica. Halida smatra da im je potrebna pomoć lokalne zajednice kako bi pronašli stalno zaposlenje.

Uprkos teškoj finansijskoj situaciji, Suad kaže: „Kada smo se uselili u novi stan, kao da sam se ponovo rodio“. Mlađa čerka Jasmina je veoma sretna u novom stanu, koji je u blizini centra grada i škole koju pohađa. Ona sa zadovoljstvom obavlja kućne poslove i ponosno pokazuje novi stan svojim prijateljima.

Porodica Šehić je konačno, nakon godina provedenih u neuslovnim i vlažnim prostorijama izbjegličkog kampa, od septembra 2018. godine korisnik novog stana u Zenici za koji Suad kaže da „ne može biti ljepši“.

Glavne aktivnosti

U PRIJEDORU I ZENICI 112 KORISNIČKIH PORODICA DOBILO KLJUČEVE SVOJIH NOVIH STANOVA

U Prijedoru je 13. jula 2018. godine pedeset korisničkih porodica RSP-a dobilo ključeve svojih novih stanova, dok su u Zenici 17. septembra korisničkim porodicama uručena još 62 ključa. Ove višestambene zgrade dio su projekta BiH3 kojim je predviđena izgradnja 27 stambenih zgrada sa 552 stana širom Bosne i Hercegovine. Građevinski radovi završeni su u Ilidži, Pale-Prači, Foči u FBiH, Tuzli i Bosanskom Petrovcu, dok je u toku izgradnja u još 14 opština čiji je završetak planiran 2018/2019. godine. Ukupna investicija premašuje 17 miliona eura.

„U Republici Srpskoj u 9 gradova takođe gradimo domove kojima će se stambeno zbrinuti korisnici koji trenutno žive u privremenom smještaju, socijalno ugrožene porodice i izbjeglice iz Hrvatske“, naglasio je Davor Čordaš, ministar za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske.

„Čekanje se isplatilo“, rekla je Milka Radaković, jedna od korisnica, koja je sa svojom majkom Gospavom i sinom Aleksandrom živjela u alternativnom smještaju u Ljubiji, rudarskom gradiću nadomak Prijedora. „Zahvalni smo svima koji su nam ovo omogućili“, dodala je g-đa Radaković.

U GORAŽDU ZAPOČETI GRAĐEVINSKI RADOVI, U OLOVU DODIJELJENI NOVI STANOVNI

Polaganjem kamena temeljca 9. aprila 2018. godine u selu Rasadnik obilježen je početak radova na zgradbi čija je izgradnja finansirana iz RSP fonda, a kojom će se obezbijediti 20 stambenih jedinica za socijalno ugrožene i raseljene porodice iz okoline Goražda.

Grad Goražde obezbijedio je građevinsku parcelu, urbanističku i građevinsku dozvolu, kao i neophodne priključke za komunalnu infrastrukturu – struju, vodovod i kanalizaciju.

Ključeve svojih novih stanova u višestambenoj zgradbi u bosansko-hercegovačkom gradu Olovu dobilo je 16 ugroženih povratničkih i interna raseljenih porodica.

Upoznajte korisnike Regionalnog stambenog programa

REPUBLIKA HRVATSKA

PORODICA OMEROVIĆ, ZAGREB

Ifeta Omerović rođena je u seocetu Vlasinje koje se nalazi u opštini Mrkonjić Grad u Bosni i Hercegovini. Tamo je sa svojim roditeljima i šestoro braće i sestara živjela u velikoj seoskoj kući. Imali su voćnjak, aiza kuće su gajili stoku i užgajali povrće.

Kada su bili prinuđeni da napuste svoj dom 1992. godine, u nadi da će dobiti pomoć, Omerovići su otišli u Split gde je Ifetin otac radio. Došli su kamionom tokom noći i nije im bilo dozvoljeno da ponesu ništa od stvari. Kamion je porodicu ostavio u splitskoj luci, gde ih je pronašao jedan rođak i odveo kod sebe kući. Nakon nekog vremena, preselili su se u staru napuštenu kuću u predgrađu gde su proveli preko godinu dana, ali je kuću pogodila granata, pa su ponovo morali da se sele.

Nekoliko godina Omerovići su živjeli u jednom sobičku na tavanu kuće i hranili se u narodnoj kuhinji. Ifeta i jedna od sestara našle su posao u lokalnoj džamiji, što im je pomoglo da prežive.

Ifeta je upoznala svog supruga Dževadu, izbjeglicu iz BiH i vjenčali su se 2001. godine. Naredne, 2002. godine, dobili su čerku, a 2005. godine i sina. Ova četveročlana porodica živjela je u iznajmljenim stanovima, a Dževad bi prihvatao svaki posao – kao dostavljač na biciklu, radnik na građevini, taksi vozač – kako bi izdržavao svoju porodicu. Kako im se čerka 2016. godine razboljela od autoimune bolesti, UNHCR je pomogao da plate račune bolničkog liječenja budući da nisu imali nikakvo zdravstveno osiguranje.

Saznali su za mogućnost dobijanja stana od RSP-a u Zagrebu, ali se nisu mnogo nadali. Ipak su prikupili neophodnu dokumentaciju i prijavili se. Na proljeće 2017. godine porodica Omerović uselila se u trosoban stan u novoj zgradi u Zagrebu.

„Imam 44 godine i ovo je prvi put u životu da spavam na novom dušeku“, još uvijek u nevjericu kaže Ifeta.

Glavne aktivnosti

SVEČANO OTVARANJE DOMA ZA STARIJA/LICA SA INVALIDITETOM U GLINI

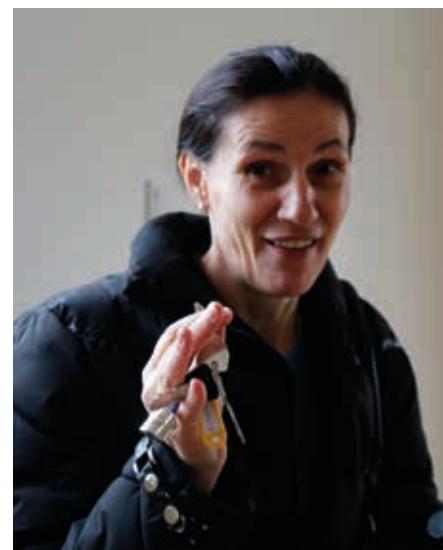

Učesnici u Programu su 7. maja 2018. godine svečano obilježili otvaranje novog doma za 74 korisnika Regionalnog stambenog programa u Glini.

Projekat obuhvata obnovu i proširenje doma za starije i izbjeglice s invaliditetom, povratnike i interno raseljena lica u cilju njihovog stambenog, socijalnog i zdravstvenog zbrinjavanja. Dom u Glini jedan je od domova za starije uključenih u državni sistem socijalne zaštite.

Radovi na obnovi započeti su u avgustu 2015. godine, a upotrebljena dozvola ishodovana je u junu 2017. godine. Kao vlasnik objekta, Sisačko-moslavinska županija je zatim započela proces zapošljavanja i drugih administrativnih radnji kako bi svečano otvaranje moglo da se održi u maju 2018. godine. Ukupna vrijednost radova na obnovi, uključujući medicinsku i drugu opremu, iznosi oko 4,2 miliona eura, od čega je 25% finansirala Hrvatska, a 75% RSP fond.

U BENKOVCU SE U NOVE DOMOVE USELILA 21 PORODICA

U Benkovcu su 7. februara 2018. godine uručeni ključevi 21 korisničkoj porodici RSP-a (75 lica), koje su ili bivši nosioci stanarskog prava/prava korištenja ili najugroženije izbjegličke porodice iz Bosne i Hercegovine sa trenutnim prebivalištem u blizini Benkovca u kolektivnim centrima ili iznajmljenim stanovima. Ukupne vrijednosti od 1,3 miliona eura, zgrada u Benkovcu jedan je od šest projekata koje je Hrvatskoj odobrila Skupština donatora RSP fonda, a treća čija je izgradnja završena. Od 75 lica kojima su 7. februara uručeni ključevi novih domova, 13 su djeca, a 16 bolesna ili lica s invaliditetom.

Upoznajte korisnike Regionalnog stambenog programa

CRNA GORA

ARBEN AJVAZI, KAMP KONIK, PODGORICA

Arben Ajvazi (24) prebjegao je iz Kosova Polja u Podgoricu 1999. godine, gde se sa svojim roditeljima i braćom i sestrama smjestio u jednoj od baraka u kampu Konik. Pošto mu je brat bio veoma bolestan, Arben je u trećem razredu bio prinuđen da napusti školu kako bi pomogao svojoj porodici, zbog čega je ostao nepismen sve do devetnaeste godine. Tada se dogovorio sa zaposlenima iz Crvenog krsta koji su radili u Koniku: obećali su da će ga zaposliti ako završi školu. Arben je iskoristio ovu priliku i postao asistent u Crvenom krstu, gde je pomagao u organizovanju radionica, odvodio djecu do škole, posredovao između porodica u Kampu kada bi došlo do nesuglasica i sl.

Sa suprugom i dvoje djece Arben je živio u stambenom kontejneru, dok su njegovi roditelji dobili stan u zgradama blizu Kampa. Arbenov šestogodišnji sin je autističan i većinu vremena provodio je kod bake i deke, budući da uslovi života u kontejneru bez kupatila i s improvizovanom kuhinjom nisu bili ni blizu adekvatni potrebama ovog djeteta.

Arben je ubijeden da je obrazovanje ključno za mlađe članove ove zajednice kako bi se prevazišla izolacija i predrasude i kako bi oni postali ravnopravni članovi društva. Učenicima u Kampu Arben pomaže pri izradi domaćih zadataka, pruža pomoć u raspodjeli knjiga i odjeće i aktivno učestvuje u radionicama za mlade koje se redovno organizuju u prostorijama Crvenog krsta.

Sa svojom porodicom, Arben se u decembru 2018. godine uselio u novi stan u jednoj od novoizgrađenih zgrada čiju je izgradnju u kampu Konik finansirao RSP. Kaže da njegov život konačno može da počne.

Glavne aktivnosti

ZVANIČNO ZATVOREN KAMP KONIK U PODGORICI

Kamp Konik zatvoren je 12. decembra 2018. godine kada se, nakon gotovo dvije decenije stanovanja u barakama i kontejnerima, preostala 51 porodica iz kampa uselila u svoje nove stanove čija je izgradnja finansirana iz RSP fonda.

Kamp Konik, smješten nadomak Podgorice, bio je najduže otvoreni izbjeglički kamp u Evropi koji su naseljavali Romi i balkanski Egipćani izbjegli u Crnu Goru bježeći od nasilja na Kosovu 1999. godine.

U cilju rješavanja stambenog pitanja ove veoma ugrožene grupe stanovništva, Evropska unija je već finansirala 48 stanova 2015. godine kroz IPA fondove u okviru „Instrumenta za prepristupnu pomoć“. Regionalni stambeni program obezbijedio je dodatnih 120 stanova u novembru 2017. godine. Zahvaljujući uštedama, još 51 porodica je sada dobila nove domove, čime je omogućeno zatvaranje kampa.

SVEČANO OTVARANJE DOMA ZA STARIJA/LICA SA INVALIDITETOM U PLjEVljIMA

U Pljevljima su 11. aprila 2018. godine učesnici u Programu svečano obilježili završetak radova na domu za 68 starijih/lica s invaliditetom čiju je izgradnju finansirao RSP. Građevinski radovi započeti su u maju 2016. godine na parceli koju je obezbijedila opština Pljevlja. Objekat je sada završen, a upotrebnna dozvola dobijena je početkom aprila 2018. godine.

Preko 20 korisnika se već uselilo, dok za preostale traje proces odabira. Trenutno je u toku i proces selekcije 51 osobe u skladu s kadrovskim potrebama, a prvi ugovori o radu potpisani su u martu 2018. godine. Dom za starija/lica s invaliditetom uključen je u sistem socijalne zaštite Crne Gore. Njime upravlja opština Pljevlja, a u vlasništvu je Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu. Plate i operativne troškove institucije finansiraju se iz državnog budžeta.

Ukupna vrijednost projekta procjenjuje se na 2,2 miliona eura, od čega je 1,9 miliona eura ili 86% finansirano iz RSP fonda, dok preostalih 0,3 miliona eura predstavlja nacionalni doprinos. Projektovanje zgrade i ostale pripremne aktivnosti za sprovođenje projekta finansirane su preko granta u iznosu od 150.000 eura dobitjenog od Investicionog okvira za zapadni Balkan (WBIF) odobrenog 2009. godine.

Upoznajte korisnike Regionalnog stambenog programa

REPUBLIKA SRBIJA

DRAGAN I KAROLINA KUZMANOVIĆ, SELENČA

Dragan je rođen 1972. godine u opštini Sanski Most u Bosni i Hercegovini, gde je u selu Tomina živio sa svojim roditeljima, braćom i sestrama u velikoj kući na imanju na kojem su uzgajali stoku. Njegov otac bio je zaposlen u željeznicu, a majka je radila na farmi i starala se o troje djece i životinjama.

U oktobru 1995. godine, Kuzmanovići su bili primorani da napuste svoje selo. Sa sobom su ponijeli nešto odjeće i fotografiju i zajedno sa komšijama na traktorima napustili svoje zapaljene kuće. Dragan je u to vrijeme bio na frontu, a kada se vratio kući zatekao je prazno selo i spaljene kuće, bez ikakve ideje gdje bi njegova porodica mogla da bude i da li su svi još uvijek živi. Roditelji su mu privremeno bili smješteni u kolektivni centar blizu Banja Luke, gde ih je Dragan i pronašao i zajedno s njima nastavio put Srbije. Rođak jednog od susjeda iz Tomine potpisao je garantno pismo za 27 ljudi iz sela i sve ih doveo u svoju kuću u Mali Bač, gde su ostali nekoliko mjeseci dok svaka od porodica nije uspjela da pronađe smještaj i posao.

Kuzmanovići su u iznajmljenoj kući u Malom Baču ostali tri godine, a Dragan je radio svaki posao koji bi pronašao, uglavnom na obližnjim farmama ili gradilištima. Upoznao je suprugu i kada su se vjenčali 1999. godine, preselili su se u kuću njenih roditelja u Selenči. Dragan radi u polju na traktoru, ali i pomaže svojim komšijama u stolarskim i građevinskim radovima. Karolina radi u lokalnom restoranu.

Karolina je od povjerenika Komesarijata za izbjeglice i migracije u Baču saznala za Regionalni stambeni program i mogućnost dobijanja seoske kuće i odlučila da se prijaví. Prikupili su svu neophodnu dokumentaciju i podnijeli prijavu. U martu 2018. godine Kuzmanovići su se uselili u kuću od 200 m² sa velikom parcelom obradive zemlje i nekoliko dodatnih objekata za stoku i pilad. Dragan i Karolina imaju dva sina – devetnaestogodišnjeg Danijela i šesnaestogodišnjeg Darka, koji su odlični učenici i pomažu roditeljima u svakodnevnim radovima na njivi i sa životinjama.

„Nakon toliko godina konačno imamo svoju kuću – koju sada mogu nazvati domom. A sve to zahvaljujući upornosti moje supruge“, kaže Dragan.

Glavne aktivnosti

POČETAK GRAĐEVINSKIH RADOVA NA NEKOLIKO LOKACIJA

Komesariat za izbjeglice i migracije Republike Srbije organizovao je 21. aprila 2018. godine svečano polaganje kamena temeljca za izgradnju 25 stanova za izbjeglice iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske s prebivalištem na teritoriji Kikinde. Izgradnja ovih stanova dio je projekta SRB2 koji ima za cilj da obezbijedi stambena rješenja za 870 ugroženih korisničkih porodica RSP-a u Srbiji. Vrijednost cijelog projekta SRB2 iznosi 13 miliona eura.

U Staroj Pazovi je 27. avgusta 2018. godine započeta izgradnja 169 novih stanova. Ukupne vrijednosti od blizu 4 miliona eura, kompleks zgrada u Staroj Pazovi jedan je od najvećih gradilišta RSP-a u Srbiji i uopšte u okviru Programa. Gotovo 1.300 stanova biće izgrađeno u okviru projekta SRB5, a radovi su već započeti u 16 opština, dok je preostalih 11 opština trenutno u fazi sprovođenja tendera.

U Ubu je 6. septembra položen kamen temeljac za 20 stanova čija je izgradnja finansirana iz RSP fonda. Pored toga, gradilišta su otvorena u još sedam gradova širom Srbije: Sremskoj Mitrovici, Bajinoj Bašti, Paraćinu, Kruševcu, Prokuplju, Vršcu i Šapcu. Ukupno 1.847 ugroženih izbjegličkih porodica ili 5.500 osoba u 27 opština u Srbiji dobit će svoj novi dom do kraja 2019. godine zahvaljujući RSP-ovom projektu SRB5. Ovaj projekat obuhvata izgradnju 1.267 novih stanova uz obezbjeđivanje 200 paketa građevinskog materijala i kupovinu 380 seoskih kuća.

ZA 275 PORODICA URUČENI KLJUČEVI NOVIH STANOVA U BEOGRADSKOM NASELJU OVČA I SREMSKOJ MITROVICI

U beogradskom naselju Ovča, 5. marta 2018. godine uručeni su ključevi za 235 korisničkih porodica RSP-a odabralih među gotovo 1.600 prijavljenih za dobijanje trajnog stambenog rješenja u Beogradu. Na lokaciji u Ovči izgrađene su ukupno četiri zgrade, u kojima je danas stambeno zbrinuto 235 korisničkih porodica RSP-a ili 652 lica. Građevinski radovi vrijednosti od ukupno 6,9 miliona eura započeti su u avgustu 2016. godine, a završeni u novembru 2017. godine.

Podignute na neizgrađenoj zelenoj površini koja zauzima ukupno 75.000 m², zgrade čija je izgradnja finansirana iz RSP fonda, predstavljaju dio šireg programa za socijalno stanovanje/urbani razvoj koji sprovodi Grad Beograd. Investicije Grada uključuju i kompleks od 995 stanova, kao i druge objekte kao što su obdaništa, osnovna škola i postrojenje za preradu otpadnih voda.

Uz učešće fonda RSP-a u iznosu od 11 miliona eura, projekat se finansira i kroz značajno nacionalno učešće od preko 4 miliona eura. Sve u svemu, cilj projekta SRB3 predstavlja obezbjeđivanje 715 stambenih rješenja za izbjegličke porodice koje žive na teritoriji Beograda. Pored stanova u Ovči, pomenuti projekat uključuje i kupovinu 69 seoskih kuća, dodjelu 300 paketa građevinskog materijala, kao i izgradnju 49 montažnih kuća.

Ključeve novoizgrađenih stanova je 20. jula 2018. godine dobilo 40 korisničkih porodica odabralih u okviru RSP-ovog projekta SRB2. Ovaj projekat predviđa obezbjeđivanje trajnih stambenih rješenja na mjestima lokalne integracije za 870 izbjegličkih porodica ili oko 2.610 lica.

Podrška međunarodne zajednice

**ZVANIČNICI EU POSJETILI
KORISNIČKE PORODICE RSP-A
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Genoveva Ruiz Kalavera, direktorica za Zapadni Balkan pri Generalnom direktorijatu Evropske komisije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju (DG NEAR), posjetila je porodicu Hadžiahmetović u sarajevskom naselju Ilidža. Ova korisnička porodica RSP-a bila je primorana da tokom rata izbjegne iz opštine Trnovo. Prije nego što su dobili novi stan na Ilidži zahvaljujući Regionalnom stambenom programu, Hadžiahmetovići su se selili 17 puta iz jednog u drugi privremeni smještaj.

Ranije tokom godine, 24. jula 2018, ambasador Lars-Gunnar Vigermark, šef delegacije EU u Bosni i Hercegovini i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini, posjetio je korisničke porodice RSP-a u novoizgrađenoj zgradi u Prijedoru. U ovoj višestambenoj zgradbi obezbjeđeno je 50 stanova za oko 200 korisnika.

Oboje predstavnika EU bili su saglasni da Regionalni stambeni program predstavlja dobar primjer saradnje – s jedne strane na regionalnom, a s druge na državnom nivou.

Evropska unija, koju predstavlja Evropska komisija, najveći je donator RSP-a sa do sada namijenjenih 234 miliona eura

**GUVERNER CEB-A ROLF
VENZEL U POSJETI VODEĆIM
PROJEKTIMA RSP-A U CRNOJ
GORI I SRBIJI**

Guverner CEB-a Rolf Venzel sastao se 3. oktobra 2018. godine sa gradonačelnikom Grada Beograda, gđinom Radojičićem, sa kojim je posjetio stambeni blok u Ovči. Sufinansiran kroz fond Regionalnog stambenog programa i nacionalni doprinos Republike Srbije, kompleks u Ovči obezbijedio je domove za 235 ugroženih porodica. Građevinski radovi na izgradnji zgrada započeti su u avgustu 2016. godine, a završeni su krajem 2017. godine.

Narednog dana, tokom zvanične posjete Crnoj Gori, guverner Venzel i državna sekretarka Ministarstva rada i socijalnog staranja Vukica Jelić, zajedno sa predstvincima Grada Podgorice, posjetili su korisničke porodice koje su se nedavno uselile u svoje nove domove u Koniku. Zahvaljujući podršci RSP-a, 120 porodica je iza sebe ostavilo teške uslove za život i uselilo se u nove stanove u novoizgrađenim stambenim zgradama. Pomoću značajnih ušteda omogućena je izgradnja dodatnog 51 stana u koji su se korisnici uselili u decembru 2018. godine. Ova 171 stambena jedinica čiju je izgradnju finansirao RSP nadovezuje se na prethodnu pomoć koju je obezbijedila Evropska unija, a kojom je omogućeno finansiranje 48 stanova za stanovnike Konika.

Vidljivost Regionalnog stambenog programa

KORISNIČKE PORODICE RSP-A ORGANIZOVALE DOBRODOŠLICU ZA PREDSTAVNIKE DONATORSKE ZAJEDNICE U BEOGRADU

U okviru Nedelje ljudskih prava u Srbiji, kojom je obilježena sedamdesetogodišnjica Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, OSCE Srbija je, u saradnji sa Ujedinjenim nacijama u Srbiji, Delegacijom Evropske unije u Republici Srbiji, Vijećem Evrope i Komesarijatom za izbjeglice i migracije Republike Srbije, organizovao susret korisnike RSP-a u Srbiji sa predstvincima donatora.

Ovom prilikom korisničke porodice ugostile su predstavnike donatorske zajednice RSP-a, međuvladine i međunarodne organizacije, kao i državne institucije i podijelile svoja lična iskustva o načinu na koji je RSP doprinjeo obezbjeđivanju prava na adekvatan standard života i kako je pristup ovom pravu promjenio njihove živote nakon mnogo godina raseljenosti.

Dobrodošlicu prisutnima poželjela je Aleksandra Sijelja, korisnica RSP-a, koja je iz Hrvatske izbjegla u Srbiju, a koja je predstavila druge korisnike RSP-a sa kojima je podijelila ulogu domaćina događaja – porodice Borjan, Lacković, Kovačević, Manojlović, Bunjevac, Mihajlović, Brestovac, Janjatović, Uzelac, Božić, Despotović i Jokić.

Do sada je korisnicima RSP-a u Srbiji obezbjeđeno preko 2.300 stambenih rješenja, uključujući seoske kuće, montažne kuće, pakete građevinskog materijala i stanove.

OSAMNAESTI SVJETSKI DAN IZBJEGLICA – 20. JUN 2018. GODINE

Osamnesti po redu Svjetski dan izbjeglica obilježen je 20. juna 2018. godine. Razvojna banka Vijeća Evrope prezentovala je najnovije rezultate RSP-a predstavljanjem nekih od korisnika u svakoj od četiri partnerske zemlje u kojima se sprovodi Program: Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Crnoj Gori i Srbiji.

Na internet stranicama RSP-a i partnerskih institucija postavljena su četiri video klipa o korisnicima RSP-a i dva kratka RSP-ova filma u kojima su predstavljena glavna dostignuća Programa.

Linkovi do filmova

[Porodica Bućan, Srbija / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

[Porodica Gašić, Crna Gora / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

[Porodica Ivanišević, Hrvatska / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

[Porodica Hamzić, Bosna i Hercegovina / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

[Novi domovi / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

[Novi domovi – nova nada / Svjetski dan izbjeglica, 20. jun 2018.](#)

NOVI RSP FILM – „OSTAJEMO OVDJE“

Krajem 2018. godine CEB i Tehnička podrška RSP-a pripremili su duži (dvadesetpetominutni) film u kojem je rezimiran dosadašnji napredak Programa. Pažnja filma usmjerena je kako na korisnike RSP-a, tako i na predstavljanje aspekata regionalne saradnje i drugih ključnih vrednosti RSP-a. Kada film bude završen početkom 2019. godine, cilj je njegovo emitovanje širom partnerskih zemalja na glavnim nacionalnim i regionalnim TV stanicama.

REGIONALNI STAMBENI PROGRAM U EMISIJI PRIZMA (HRT)

Nikola Mažar, državni sekretar Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje i Mario Pavlović iz Regionalne kancelarije UNHCR-a za Jugoistočnu evropu, 2. februara 2018. godine gostovali su u emisiji PRIZMA u kojoj su predstavili najnovija dostignuća RSP-a i ciljeve za budućnost.

U ovoj emisiji je 30. juna 2018. godine gostovala i Tajana Vukobratović Spasojević, zamjenica državnog sekretara Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje i Neven Crvenković, portparol UNHCR-a za jugoistoku Evropu. Pažnja razgovora bila je usmjerena na RSP i posebno na njegovo sprovođenje i dostignuća u Hrvatskoj.

Sastanci Regionalnog stambenog programa

ASTANAK PREDSTAVNIKA EPTISA/ GIZ-A/DRC-A I CEB-A ZA POČETAK FAZA II REGIONALNOG STAMBENOG PROGRAMA

Sastanak predstavnika EPTISA konzorcijuma i CEB-a održan je 7. marta 2018. godine u prostorijama CEB-a u Parizu s ciljem otpočinjanja druge faze Regionalnog stambenog programa koju finansira Evropska unija, a kojom upravlja CEB.

Pored organizacije EPTISA, konzorcijum koji je pobijedio na otvorenom tenderu 2017. godine uključuje GIZ (Njemačku organizaciju za međunarodnu saradnju) i DRC (Danski savjet za izbjeglice).

Faza II tehničke podrške RSP-u omogućice partnerskim zemljama nastavak dobijanja tehničke podrške za sprovođenje RSP-a u periodu između 2018. i 2020. godine.

Ključne brojke za RSP (zaključno sa decembrom 2018.):

Namijenjeno za RSP:	285 miliona eura
Opredjeljeno za fond RSP-a:	206 miliona eura
Uplaćeno u fond RSP-a:	171 milion eura
Odobreno bespovratnih sredstava:	230 miliona eura
Isplaćeno bespovratnih sredstava:	120 miliona eura

TOKOM 2018. GODINE ODRŽANA TRI REGIONALNA KOORDINACIONA FORUMA (RKF)

Tokom 2018. godine održana su tri Regionalna koordinaciona foruma: 22. RKF 31. januara 2018. godine u Beogradu, 23. RKF 4. aprila u Pljevljima i 24. RKF 4. oktobra u Sarajevu.

Na 22. RKF-u održanom u Beogradu, učesnici u Programu osvrnuli su se na trenutni status i implementacione planove za 2018. godinu. Sa preko 2.600 dodijeljenih stambenih jedinica do sada i do 3.000 koliko će biti završeno tokom 2018. godine, zaključeno je da RSP zaista ispunjava cilj postavljen prije 13 godina.

Na 23. RKF-u održanom u Pljevljima, pažnja je bila usmjerena na dva termina ključna za sprovođenje RSP-a: decembar 2019. i jun 2021. godine. Do decembra 2019. godine ističe veliki dio EU sredstava, dok se do juna 2021. godine moraju okončati sve RSP aktivnosti na terenu kako bi čitav Program mogao da se završi do kraja 2021. godine. Od značaja je i da su partnerske zemlje posebno istakle mjere za ublažavanje u cilju izbjegavanja kašnjenja.

Fokus 24. RKF-a održanog u Sarajevu bio je usmjeren na aktivnosti RSP-a koje se nalaze u ključnoj fazi i način rješavanja eventualnih kašnjenja. Diskutovano je i o praktičnim koracima ka definisanju nasljeđa RSP-a, kao i načinu na koji partnerske zemlje percipiraju ISPU (Informacioni sistem za praćenje i upravljanje) uspostavljen u cilju praćenja RSP-a i kako se ovaj sistem može dalje unaprijediti.

TOKOM 2018. GODINE DONATORI RSP-A ISTAKLI DOBAR NAPREDAK I ODOBRILI NOVE GRANTOVE: JOŠ 5.400 UGROŽENIH KORISNIKA DOBIJA STALNE DOMOVE

Upravni odbor i Skupština donatora RSP-a održali su dva sastanka 2018. godine – prvi u junu u Zagrebu, a drugi u novembru u Parizu. Tokom godine, odobreno je sedam novih pod-projekata i produženje nekoliko postojećih, čime je ukupan iznos odobrenih bespovratnih sredstava dostigao 230 miliona eura. Procjenjuje se da će broj krajnjih korisnika dostići 34.000 osoba.

Organzi upravljanja RSP-a sastali su se 27. novembra 2018. godine na Upravnom odboru RSP-a u cilju davanja osvrta na napredak u implementaciji RSP-a i kako bi se obezbijedio održiv uticaj i uspešan završetak RSP-a 2021. godine. Približno 4.000 ugroženih porodica će se do kraja 2018. godine useliti u svoje nove domove čija je izgradnja finansirana iz RSP fonda. Ova cifra će se gotovo utrostručiti do završetka Programa 2021. godine. Pored kuća visokih tehničkih standarda dodijeljenih korisnicima, tokom 2019. godine Program će nastaviti da teži povećanju održivosti i vidljivosti.

Predsjedavajuća Evropska komisija i ko-predsjedavajuće Sjedinjene Američke Države pohvalile su partnerske zemlje na odličnom napretku koji RSP sada ostvaruje i zahvalile se organizacijama UNHCR, OSCE i CEB na njihovoj posvećenosti i podršci.

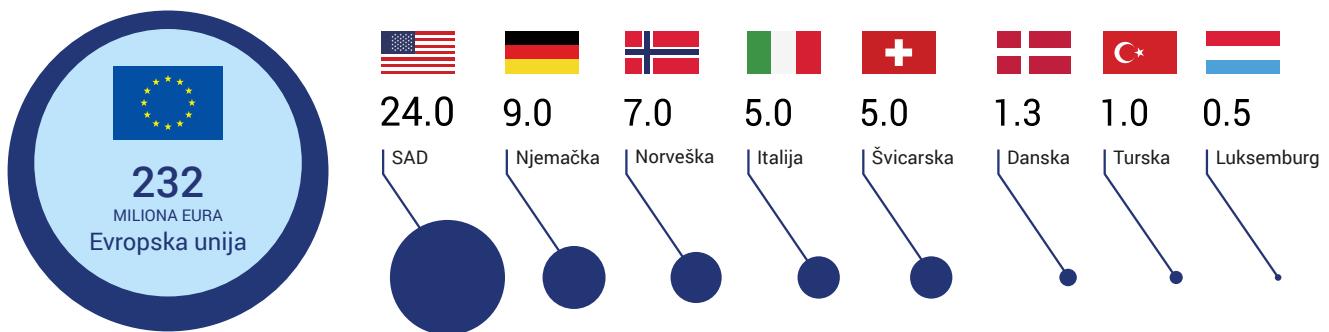
U ime Evropske komisije, glavnog donatora RSP-a, šef Sektora za regionalnu saradnju i programe na zapadnom Balkanu u okviru Direktorijata EU za proširenje Kolin Volfe istakao je da RSP podstiče pomirenje i saradnju u vremenu kada se regionalna i međudržavna saradnja u Evropi suočavaju sa izazovima. Semiha Borovac, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, izjavila je: "Pored kuća dodijeljenih ugroženim porodicama, RSP je pomogao partnerskim zemljama da ustanove trajna prijateljstva koja mogu podsticati kontinuiranu saradnju."

Novi doprinosi donatora

Izvjestan broj donatora je tokom 2018. godine namijenio nova sredstva za RSP fonda, u znak priznanja napretka postignutog tokom proteklih godina. Evropska unija izdvojila je još 39,5 miliona eura. Vlada Njemačke najavila je nova sredstva u iznosu od 1,5 miliona eura za RSP fond, čime je ukupan doprinos koji je Njemačka obezbijedila za Program dostigao 9 miliona eura. Španija je takođe povećala svoj doprinos RSP fondu i sada obezbjeđuje preko 200.000 eura za tehničku podršku.

SREDSTVA KOJA SU NAMIJENILI GLAVNI DONATORI 285 MILIONA EURA

Perspektiva za 2019. godinu

U pogledu dodijele stambenih jedinica RSP-a, 2019. godina biće rekordna: tokom godine preko 3.000 ugroženih porodica treba da dobije dom. Sličan intenzivan tempo dodjеле nastaviće se tokom 2020. i 2021. godine, čime će se omogućiti završetak Programa do kraja 2021. godine.

Kako bi se postigli ovi impresivni ciljevi, podrazumjeva se da će naporan rad partnerskih zemalja morati da se nastavi i tokom 2019. godine, uz snažnu i neprekidnu podršku donatora, organizacija UNHCR, OSCE i CEB.

Pored održavanja ovakvog tempa sproveđenja, učesnici u Programu će svoju pažnju usmjeriti i na definisanje nasljeđa RSP-a – dobre prakse, dodata vrijednosti, naučene lekcije i sl.

Tim RSP-a unaprijed se raduje još jednoj godini intenzivne i plodne saradnje sa svim partnerima RSP-a, kao i brojnim obilježavanjima početka i završetka izgradnje koji će usljediti!

Bosna i
Hercegovina

Republika
Hrvatska

Crna Gora

Republika
Srbija

Regionalni stambeni program finansira i podržava međunarodna zajednica

Regionalni stambeni program (RSP) ima za cilj da obezbijedi trajna rješenja za stambeno zbrinjavanje raseljenih lica nastalih nakon sukoba na teritoriji bivše Jugoslavije u periodu od 1991-1995. godine. RSP sprovode Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora i Srbija, a finansira najvećim dijelom međunarodna donatorska zajednica. Glavni donator je Evropska unija. Ostali donatori su Sjedinjene Američke Države, Njemačka, Norveška, Italija, Švajcarska, Danska, Turska, Luksemburg, Španija, Kipar, Republika Češka, Mađarska, Rumunija, Republika Slovačka.

www.regionalhousingprogramme.org